

Utbildningsinspektion i Vedums skola, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Vedums skola den 6 december 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Vedums skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Vedums skola intervjuades rektor, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 1-6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Vedums skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	22
Grundskola	163
Skolbarnsomsorg	60

Utbildningen vid Vedums skola omfattar förskoleklassen och årskurserna 1–6 samt skolbarnsomsorg i form av fritidshem för barn i åldrarna mellan sex och tolv år. Skolans 185 barn och elever är fördelade på tre arbetsenheter; förskoleklassen samt de åldersblandade arbetsenheterna för årskurserna 1–3 respektive 4–6. Barnen i förskoleklassen undervisas av ett arbetslag bestående av förskollärare och i grundskolans arbetslag undervisar grundskollärare, förskollärare, en fritidspedagog och en speciallärare.

Vedums skola ligger i Vedums samhälle strax söder om Vara centralort. Verksamheten är inrymd i nyrenoverade skolbyggnader som är grupperade runt en inbjudande skolgård med god tillgång till lekutrustning. I skolans omedelbara närhet finns en nyuppförd idrottshall dit undervisningen i idrott och hälsa är förlagd. Skolans upptagningsområde omfattar Vedums samhälle och landsbygdsområdet däromkring, Bitterna, Eling och södra Lundby. Ungefär hälften av eleverna åker skolskjuts till och från skolan.

Språkvalsundervisningen i årskurs 6 är förlagd till Alléskolan i Vara, dit eleverna åker skolbuss vid ett par tillfällen i veckan.

Väldigt få elever vid skolan har invandrarbakgrund.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Vedums skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder skolan en utbildning av god kvalitet. Eleverna utvecklas och når i stort kunskaper i grundskolans ämnen enligt de nationella målen. Elevernas resultat i de nationella ämnesproven för årskurs 5 i engelska för läsåret 2004/05 var mycket goda. Undervisningen är relativt allsidig och varierad. Lärarna har en god förmåga att följa upp elevernas lärande och att ge stöd när det behövs. Den pedagogiska personalen är lärarutbildad och har en god medvetenhet om de nationella målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör se över organisationen och utveckla arbetsformerna och arbetssättet i årskurserna 4–6.
- Skolan bör förtydliga rutinerna när det gäller att förebygga och motverka kränkningar mellan barn och vuxna.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brist snarast skall åtgärdas.

- Skolan avsätter inte tid för och erbjuder inte ett allsidigt urval av ämnen som elevens val (2 kap. 20 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att barnen i förskoleklassen ges goda möjligheter till utveckling och lärande som en grund för fortsatt skolgång. Vid verksamhetsbesök och lärarintervju framkommer hur förskoleklassens personal konkretiserar och arbetar med målen att sträva mot. Detsamma gäller årskurserna 1–6. Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2005 visar en mycket hög grad av måluppfyllelse i engelska.

I utvecklingssamtalen tas elevens kunskaps- och sociala utveckling upp. Sedan något år tillbaka pågår ett arbete inom skolan att utveckla individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. I samband med utvecklingssamtalen dokumenterar elever och lärare elevernas kunskapsutveckling och sätter upp nya mål för lärandet. De individuella utvecklingsplaner som presenteras för inspektörerna behandlar i huvudsak utvecklingen inom ämnena matematik, svenska och engelska. Dokumentation av kunskapsutvecklingen i övriga ämnen sker bland annat med hjälp av portfolios.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att barnen och eleverna har goda möjligheter till inflytande och att verksamheten utvecklar elevernas värderingar, förmåga till etiska ställningstaganden och lärande.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Av skolans handlingsplan mot kränkande behandling framgår att skolan har strategier för att förebygga, motverka och stoppa olika former av kränkningar. Dock saknas strategier för att möta eventuella situationer där elever utsätts för kränkningar av vuxna och vice versa. Inspektörerna bedömer att skolan bör förtydliga rutinerna när det gäller att förebygga och motverka kränkningar mellan barn och vuxna.

I Vedums skola arbetar personalen med värdegrundfrågor på flera olika sätt. Åldersblandade klasser bidrar, enligt personalen, till att eleverna blir trygga i sin skola. Vid föräldraintervjun framkommer dock en delvis motsatt uppfattning om värdet av den åldersblandade organisationen i årskurserna 4–6. Några för-

äldrar menar att skoldagen blir splittrad och rörig för eleverna, eftersom undervisningen i de flesta ämnen organiseras och genomförs i åldershomogena grupper. Vid verksamhetsbesöken kan inte heller inspektörerna se några exempel på hur lärarna pedagogiskt utnyttjar åldersintegreringen i denna åldersgrupp. Någon av de intervjuade lärarna menar att en åldersintegrerad organisation ur ett lärarperspektiv bidrar till ett lugnare arbetsklimat, lindrigare inskolning och spridning av utagerande elever. Däremot ges inga exempel på andra pedagogiska fördelar med åldersblandad undervisning. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över organisationen och utveckla arbetsformerna och arbetssättet i årskurserna 4–6. I arbetet med de yngre eleverna utnyttjar däremot lärarna de pedagogiska fördelarna med åldersintegrerade grupper på ett annorlunda sätt.

I klasserna talar lärarna ofta om hur människor skall vara mot varandra. Eleverna får lära sig att arbeta i demokratiska arbetsformer, de deltar i klassråd och elevråd. Klassrådet sammanträder varannan vecka med fasta, återkommande punkter på dagordningen. Vid elevintervjun framkommer att man vid varje klassrådsmöte tar upp frågor om ordningen i omklädningsrummen och på skolbussarna. I elevrådet har man kunnat påverka inköp av lekredskap, böcker, spel m.m. enligt vad som framkommer vid elevintervjun.

Inspektörerna kunde se att personalen har ett respektfullt förhållningssätt till eleverna och deras synpunkter. Eleverna deltar i planering och utvärdering av skolarbetet efter ålder och mognad. I några ämnen finns det så kallade lärosteigar där eleven tillsammans med läraren går igenom vad eleven har lärt sig.

Inspektörernas bedömer att skolans former för planering och utvärdering samt elevernas deltagande i olika råd och samlingar väl bidrar till elevernas utveckling.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Undervisningen i ämnena svenska, engelska, matematik och slöjd i årskurserna 4–6 organiseras åldershomogent, där eleverna förväntas befinna sig på samma nivå och arbeta med samma uppgifter. I övriga ämnen arbetar eleverna åldersblandat men med ungefär samma uppgifter oavsett ålder och mognad.

Bland de yngre åldrarna arbetar lärarna mera tematiskt i de åldersblandade undervisningsgrupperna. Under besöket kunde inspektörerna se exempel på hur eleverna arbetade undersökande med olika uppgifter. Arbetsformer och grupper ändras utifrån elevernas behov. Skolans lokaler är utformade så att både elever och personal lätt kan samarbeta med varandra.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Skolan har utarbetat åtgärdsprogram för de elever som behöver särskilda stödåtgärder. Personalresurserna används på ett flexibelt sätt för att möta elever som är i behov av stöd i skolarbetet. I de fall där det krävs extra resurser kan Vedums skola i likhet med övriga kommunala skolor i Vara få stöd av det centrala resursteamet som vid uttalade behov ger handledning till personalen i arbetslagen.

Utvärdering av lärandet

Vedums skola har lokala bearbetningar av kursplanerna i ett antal ämnen, där planerna i svenska, matematik och engelska är särskilt konkreta i formuleringen av mål att uppnå. Dessa används som underlag när eleverna och lärarna vid utvecklingssamtalen skall utvärdera om och hur de nått målen i de behörighetsgivande ämnena. Utvärderingar görs också i samband med att temaarbeten avslutas. Alla elever har en portfolio där de samlar exempel på vad de gjort och lärt sig i de olika ämnena. Intervjuade lärare menar att portfolion bidrar till att eleverna får en uppfattning om hur deras lärande utvecklas.

Utvecklingssamtalen får genomgående gott betyg av elever och föräldrar. Eleverna känner att de är aktiva vid samtalen, de ges ansvar att berätta om hur det går i skolan utifrån dokumentationen i portfoliepärmen. På skolan pågår även ett utvecklingsarbete med individuella utvecklingsplaner som enligt rektor och lärare kommer att bidra till att elevernas resultat bättre kan följas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Vedums skolas mål för verksamheten är förtecknade i kvalitetsredovisningen i form av prioriterade nationella mål som är gemensamma för alla skolor i kommunen. Arbetet utvärderas genom att arbetslagen beskriver hur man arbetar för att nå målen. Arbetslagens utvärderingar jämte enkäter och intervjuer med elever och föräldrar utgör underlag för skolans kvalitetsredovisning. Lärarna säger att kvalitetsarbetet bidrar till skolans utveckling.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett väl fungerande system för kvalitetssäkring och att den upprättade kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav.

Skolledning och intern kommunikation

Vedums skola har en ansvarig rektor. Förutom skolans rektor finns en deltids-tjänstgörande utbildningsledare som ansvarar för förskoleverksamheten. Personalen säger att de har förtroende för rektorn och att samarbetet fungerar bra. De säger även att de har stor frihet att utveckla det pedagogiska arbetet men att rektorn även driver pedagogiska frågor. Rektorn, som är utbildad förskollärare med lång ledarerfarenhet, är väl känd av de elever och de föräldrar som inspektörerna talat med.

Sammanfattning

Skolan bedriver ett bra arbete mot kränkande behandling men behöver förtydliga rutinerna när det gäller att förebygga och motverka kränkningar mellan barn och vuxna.

Vedums skolas värdegrundsarbete bedrivs på ett ambitiöst sätt. Den pedagogiska verksamheten är av god kvalitet. Rutiner för att förebygga elevers behov av stöd samt arbetet för att ge stöd fungerar väl och utvecklingssamtalen genomförs på ett bra sätt.

Skolan har ett väl fungerande system för kvalitetssäkring och den upprättade kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör utveckla organiseringen, arbetsformerna och arbetssättet i årskurserna 4–6.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Inspektörerna konstaterar att Vedums skola inte avsatt särskild tid i skolans timplan för elevens val, vilket gör att den enskilde eleven inte kan identifiera vad som utgör elevens val till skillnad från övrig undervisning. Eleverna saknar enligt inspektörernas bedömning de reella möjligheterna att välja mellan olika alternativa ämnen eftersom tiden för elevens val inte är identifierad.

Samtliga lärare vid Vedums skola är utbildade för den undervisning de bedriver och flera lärarstuderande gör sin verksamhetsförlagda utbildning vid skolan. All personal som anställts efter den 1 januari 2001 har enligt rektorn uppvisat föreskrivna registerutdrag ur belastningsregistret.

Kommunen beslutar om en gemensam inriktning för den kompetensutveckling som skall genomföras men det finns även utrymme för skolan eller enskilda lärare att genomföra insatser på egen hand. Skolan avsätter resurser motsvarande 1 800 kronor per anställd och läsår för kompetensutveckling. Därutöver uppmuntras lärarna att fortbilda sig genom fritidsstudier som till delar kompenseras av skolan. Intervjuade lärare är i huvudsak nöjda med den kompetensutveckling som erbjuds.

Inspektörerna bedömer att eleverna har tillgång till moderna läromedel och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Elevtoaletter och andra gemensamhetsutrymmen är välhållna och fria från klotter vilket bidrar till en god lärandemiljö för eleverna.

Skolans fritidshemsavdelning är öppen mellan klockan 06.30 och klockan 18.00 och är tillgänglig för alla barn och elever som har rätt till skolbarnsomsorg enligt skollagen.

Sammanfattning

Skolan erbjuder inte elevens val. I övrigt säkerställer skolans rutiner och organisation att eleverna får den utbildning de har rätt till. Verksamheten vid Vedums skola har goda förutsättningar i fråga om tillgång till utbildade lärare och modern undervisningsmateriel. De materiella förutsättningarna liksom lärandemiljön är av god kvalitet.

Datum	Ort
2006-02-24	Göteborg

Gerhard Eriksson
Lars-Göran Börjesson